

Mig tehát oly kormányzói főtisztek vagy dirigens szám-tartók intézik a magánuradalmak erdőgazdászátát, kik nem képesek felfogni az „erdészeti háztartás“ rendeltetését, s annak horderejét, mig erdők sorsa felett döntenek oly tisztartók, kiknek összes erdészeti tudományuk saját nyilatkozatuk szerint csak ennyiből áll: „Ha erdő, azt le kell vágni, tilalom alá venni, és az megnő ismét magától“, addig még gondolnunk sem szabad arra, hogy a magánuradalmak valamennyi erdésze mint szakember bizonyuljon be; mert az oly uradalmakba és az oly főtisztek mellé csöszök is elégségesek, a mint a szomorú furcsaságok írója, igen helyesen megjegyzi.

Vajha már eljönne ideje annak, hogy erdőbirtokosaink ne csak melegen beszéljenek az erdőkről, de behatóbban gondolkozzanak azok gazdaságának fontosságáról, s átlássák, hogy erdeik ügyét ugy a gazdasági, mint az üzleti viszonyok igényeinek legmegfelelőbbben csak alapos szakképzettségű erdészek intézhetik. —/.

Feladásoknál használható árverés és szerződési feltételek tervezete.

(Folyt. és vége.)

8. A fáknak vállalkozó számára való kijelölése az erdőben az erdőhivatal részéről az időre nézve a kijelölés előtt legalább nyolcz nappal vevény mellett értesített vállalkozó, vagy ennek megbizottja jelenlétében és a vállalkozó által fizetendő munkások segítségével az illető erdőtiszt által történik. Ha vállalkozó vagy megbizottja a kijelöléshez meg nem jelenne, akkor a kijelölést az illető erdőtiszt önállólag s a vállalkozó költségére fogja véghezvinni, s annak megtörténtéről vállalkozót

a kijelölési és költségjegyzék közlése mellett értesíteni. Az így megejtett kijelölés ellen vállalkozó semmi szin alatt sem tehet kifogást.

A kijelölés abban áll, hogy az illető fának megfaragott tövére a pagony bélyege reá üttetik.

Vállalkozónak csak bélyegzett törzseket szabad ledöntetni.

A döntésnél megsértett fákat vállalkozó mint épeket tartozik átvenni.

A döntésnél nem engedtetik meg, a hegyfelőli oldalon mérve, magasabb tuskót hagyni, mint a mily átmérővel az illető törzs bir. A magasabbra hagyott tuskó kétszeres köbirtalmának értékét tartozik vállalkozó megfizetni.

Minden törzsért, mely bélyeg nélkül, s így engedély ellen döntetett le, köteles vállalkozó annak kétszeres értékét megfizetni.

9. A fának a 4. pontban említett köbözése és átadása, vagy az erdőben vagy pedig a rakhelyeken történik. Ha az átadás az erdőben eszközöltetik, akkor, miután a kijelölt épületi és műszerfának alkalmas törzsek ledöntettek, lehántattak s a 4. pont értelmében meghosztoltattak, illetőleg rönkökre osztattak, minden egyes darab, még pedig külön a szálfá és külön a rönkö az erdész által, miután a darab vastagabb végének homloklapjára ennek méretei ráirattak, köböztetik s az erdőhivatal által megfelelő próbamérések mellett az ellenőrző bélyeggel elláttatik, az azokról készített kimutatás s egyszersmind számla vállalkozónak kézbesítettik.

Ha az átadás a rakhelyen történik, az erdész a ledöntött és meghosztolt darabok mindegyikét az erdőben a távolsági osztályok szerint különböző pagonybélyeggel látja el s a darabok számát pontosan feljegyzi, minek megtörténte után a szálfák a megjelölt határidőig a kijelölt rakhelyekre, a rönkök pedig az illető fűrészekhez szállíthatók. Ezen kiszállított szálfák

és rönkök megmértvén, miután a darabok homloklapjára ezek méretei ráíratnak, köböztetnek, az erdőhivatal által megfelelő próbamérések mellett az ellenőrző bélyeggel eláttatnak. Az így átadandó anyagokról készitet kimutatás s egyszersmind számla vállalkozónak kézbesittetik.

A köbözésnél minden gömbölyü darab fának átmérője annak tényleges középpontján az átlaló által való egyszeri méréssel vétetik fel; ennél a fél hüvelyk és ezen felül való tört rész egész hüvelyknek számítatik, míg ellenben a fél hüvelyken alul való törtrész nem vétetik számításba.

10. Vállalkozó köteles a neki szerződészerüleg átadott fát a 4-ik pont értelmében a vágásra következő év ápril havának 15-ik napjáig az erdőből kiszállittatni.

Ha ez természetbeli akadályok folytán lehetetlenné válnék, akkor a beszttercebányai jószágigazgatóság, ha a lehetetlenségről meggyőződött, a fa kivitelére egy további megfelelő, de egy évet soha meg nem haladható határidőt enged. Az ápril 15. után minden évben, vagy az engedett határidőn tul az erdőn található fa, a kincstár tulajdonába megy át s azzal ez szabádon rendelkezik.

Vállalkozó azonban mindamellet is köteles ezen fát a 7-ik pontban meghatározott árak szerint köblábankénti három (3) krajczár leszámítása mellett megfizetni.

11. Vállalkozó köteles ezen a 9-ik pont értelmében neki átadott fatömegek után járó és a 7-ik pontban megjelölt árak szerint számított összeget azon esetben, ha az átadás az erdőn történik a kiszállitás előtt, a rakhelyeken való átadás esetén pedig, még mielött a fának letutajozásához vagy feldolgozásához fogott volna, de mindkét esetben legkésőbb a fa kijelölésére közvetlenül következő év október havának első napjáig az erdőhivatal pénztárába lefizetni; semmi szin alatt sem lévén megengedve, hogy vállalkozó az egyes pagonyokból letu-

tajozzon, vagy ott felfürészseljen egy darabot is, mielőtt az egész, neki a megelőző évben az illető pagonyban kijelölt, fatömeg árát le nem fizette.

12. Ha vállalkozó a 8-ik pont szerint számára kijelölt fát a nélkül, hogy határidő-hosszabbítást nyert volna a kijelölésre következő év április havának 15-kéig épen le sem döntné, akkor a kijelölt törzsek köbtartalma tövön az erdőhivatal által megbecsültetik s ennek eredménye a vállalkozóval közöltetik, ki a járandó pénzüsszeget a 10-ik pont értelmében minden kifogás nélkül az illető erdőpénztárba lefizetni köteles.

13. Az átadott fáknak számára, mérésére és köbözésére, szóval a faátadás szabályszerű kezelésére vonatkozó ellenőrzési intézkedéseket a besztérczebányai kir. jószágigazgatóság igazgatási uton fogja kiadni, jogában állván a vállalkozó által átvett és bárhol fekvő fákat bármikor utánméréni. Vállalkozó tutajait a Garamon csak az illető erdőtiszt által kiállított igazolójegy mellett szállithatja. Igazolójegy nélkül a gátakon egy tutaj sem bocsáttatik át, jogában levén a kincstárnak ily tutajokat lefoglalni s azzal tetszése szerint rendelkezni.

14. A fának szállítására szolgáló, jelenleg meglévő, vagy a kincstár által jövőben építendő főutak fõntartásához vállalkozó és a kincstár, az általuk azokon szállított fatömegek arányában járulandnak, míg a vágásokba vezető mellékutakat, az erdőhivatal által kijelölendő irányban, egyedül vállalkozó saját költségén készítetteti. Annak meghatározása, hogy mely utak tekintendők fő-, és melyek mellékutaknak, a besztérczebányai kir. jószágigazgatóság hatáskörében áll.

15. Meg nem engedtetik, hogy vállalkozó az erdõn zsin-delyt, vagy más faragott vagy hasított árut készíttessen.

A fának vágása, valamint kifuvározása alkalmával az erdõben levõ csemeték kimélendõk.

A fuvarosok marháinak szabadon bocsátása és legeltetése tilos.

16. Az igazgatóság határozott írásbeli engedélye nélkül nem szabad vállalkozónak oly községek munka- és fuvarerejét igénybe venni, melyek az igazgatóság kerületéhez tartoznak, valamint ezen kívül azon munka- és fuvarerőt sem, mely bármilyen kincstári keresetből él. Ezen engedély azonban nem tagadható meg azon munkaerőre nézve, melyre a kincstárnak nincsen szüksége.

17. A kincstár kész az illető pagonyokban lévő fűrészzeit vállalkozónak külön szerződés alapján átadni, valamint vállalkozónak megengedni, hogy kincstári területen, a kincstár által kijelölendő helyen és ezáltal jóváhagyott terv szerint vállalkozó saját költségén fűrészműveket építhessen. Ezen építéshez szükséges faanyag vállalkozónak tövön az erdőn ingyen fog kiszolgáltatni, s ennek fejében az épület a szerződés leteltével vagy szerződésszegés esetén minden megtérítés nélkül a kincstár tulajdonába fog átmenni. A géprészeket a kincstár, ha érdekében lenne, a szerződési idő leteltekor vagy szerződésszegés esetében bíróilag megállapított becsértékben átveheti; ellenkezőleg köteles leendő vállalkozó azokat az eziránt külön kötendő szerződésben kikötött idő alatt az épületből eltávolíttatni.

18. Vállalkozó köteles a kincstártól bérbéveendő, vagy saját fűrészlein készített fűrészáruból, úgy a kincstárnak, mint a jogosultaknak és a megyében fekvő közhatóságoknak ebbeli szükségletét a 7-ik pont alatt kikötött árak megtérítése mellett födözni.

19. A megfelelő értékösszeg lefizetése mellett átadott, és ezen tény folytán jelen szerződés szerint teljesítendő teljesítése után s az ugyanebben megállapított szabályok megtartása mellett a vállalkozó kizárólagos tulajdonát képező anyagokra vonatkozólag a kincstárnak minden felelőssége megszűnik és

az azokban eső minden kár és veszteség egyedül vállalkozót terheli; mindazonáltal a felelősséggel egybekötött védelemre való minden kötelezettség nélkül a kincstár védszemélyzete a további felvigyázatban segédkezet nyújtand.

20. Vállalkozó jót áll és szoros kötelezettségének ismeri az általa vagy felügyelői, fuvarosai, munkásai s egyéb megbizottjai által a kincstár javaiban okozott mindennemű károkért teljes kártérítést nyújtani; a beszerzebányai k. jószágigazgatóság által kipuhatolt kártérítési összegekről szóló kimutatást elismeri vállalkozó teljes próbát nyújtó hiteles okiratnak, és kötelezi magát a felszólítás napjától számítandó hat hét alatt a kártérítési összeget az illető erdöpénztárba befizetni; mit ha nem tenne, jogositva leend a kincstár azt a minden egyes esetre ezennel megállapított ötven forint (50 frt) vinculummal együtt a vállalkozótól sommás per útján, akárhol található vagyonyából behajtani.

A kincstár tulajdonának minden megkárosítója a fennálló törvényekben megszabott bünfenyítő eljárás alá is esik.

21. Elemi csapások vagy balesetek által netalán szenvedett károkért, vállalkozó semmi szin alatt nem tarthat igényt a kincstár részéről nyújtandó kártérítésre.

22. Ha vállalkozó a szerződés tartama alatt elhalna, akkor e vállalat törvényes örököseire egyetemleges kötelezettséggel megy át. A kincstárnak azonban jogában áll, ha érdekeit veszélyeztetve lenni vélné a szerződést felmondani; és pedig ha a haláleset az év első felében történnék, akkor a felmondás ugyanazon év június végéig, ha pedig az év második felében történnék, akkor szintén ugyanczen év december végéig teendő; a szerződés mindazonáltal az első esetben ugyanazon év végéig és az utóbbi esetben a következő év végéig tart.

23. A szerződés pontos megtartásának a kincstárral szemben való biztosítására, vállalkozó köteles készpénzben, vagy

pedig a m. k. pénzügyministerium által elfogadhatónak ismert és a legutóbbi árfolyam szerint, de névszerinti értékén felül sehogy sem számítandó értékpapirokban (rendesen a bánatpénz kétszerese) ..... frnyi biztosítéki összeget letenni; vagy pedig azt utólag egy a pénzügyministerium által elfogadhatónak ismert jelzalog által biztosítani.

24. Ezen készpénzbeli vagy a helyett értékpapirokban fedezendő biztosítéki-összeg letételének, illetőleg a központi állampénztárnál Budán leendő elhelyezésének még a szerződés bezárta és aláírása előtt kell megtörténnie.

A készpénz-biztosíték kamatozólag helyeztetik el, a lekötött értékpapirokról ellenben a lejárt kamatszelvények vállalkozó elismervénye mellett félévenként ki fognak szolgáltatni.

A szerződési idő elteltével pedig, ha vállalkozó a megszabott kötelezettségeknek teljesen megfelelt, a biztosítéki összeg részére vissza fog szolgáltatni.

25. A szerződés pontos teljesítése végett letett biztosítékon kívül vállalkozó a kincstárnak ezen szerződésből származható mindennemű követeléseieért összes ingó és ingatlan vagyonával kezeskedik s közvetlen fizetői jóállással tartozik, míg a biztosítéki összeg a szerződés netaláni megszegése esetében a kincstárra száll, s ilyennemű követelések kiegyenlítésére nem szolgálhat.

26. Az évi termelvény átvételének és az átadandó szállás és műszerfa, valamint fűrészáruk értéke pontos lefizetésének elmulasztása és egyáltalában ezen szerződésben megállapított, bármely más kötelezettségnek nem teljesítése szerződösszegésnek fog tekintetni, a m. k. pénzügyministeriumot feljogosítván arra, hogy vállalkozót az e vállalatból folyó minden további használattól birói beavatkozás mellőzésével, azonnal eltiltsa, az illető anyagokkal vállalkozó veszélyére szabadon rendelkezék, és a letett biztosítéki összeget a kincstár javára visszatartsa;

ezenkívül az államkincstárnak jogában álland, a vállalatot a vállalkozó terhére és költségén, ha csak egyetlenegy új árverés megtartása mellett is, vagy ha az eredményre nem vezetne szabad kézből eladni; mely esetben a netalán csekélyebb vételárösszezből a kincstárra háromló veszteségért, mint szintén az új árverés költségeinek megtérítéseért, minden további hátrányok kiegyenlítéseért a szerződésszegő vállalkozó összes ingó és ingatlan vagyonával annyival inkább felelős leend, mert a letett biztosíték a kincstár javára esvén, ugyanaz, ily eljárás által okozott követelések kiegyenlítésére nem szolgálhat.

Ezenkívül különösen kiköttetik, hogy ha ezen új árverésnél netalán nagyobb ajánlat tétetnék, az így elért többlet a kincstárt illeti, a bánatpénz vagy biztosítéki összeg pedig ezen esetben is a kincstár javára esik.

27. Közmegjegyezéssel megállapittatik, hogy a kincstár ezen szerződésből keletkezhető mindennemű jogügyi kérdésekre nézve, valamint az azokra vonatkozó biztosítási vagy végrehajtási ügyekre nézve, ha a kincstár a felperes fél, a szükséges lépéseket, egy a m. k. pénzügyministerium által szabadon választott, sommás szóbeli tárgyalásokra nézve illetékes bíróság előtt a követelés nagyságára való tekintet nélkül, sommás szóbeli uton megtehesse és keresztülvihesse; ellenben, ha a vállalkozó fogna a magy. kir. kincstár ellen törvény útján fellépni, ő a kincstárt csupán csak az 1868. évi 54. tvczikk 3. cz. 3. fejezetében szabályozott rendes eljárási uton a m. k. kincstári jogügyek igazgatósága, mint a kincstári jogképviselő székhelyén lévő illetékes bíróság előtt perelheti be.

28. Minden ezen szerződéssel összekötött bélyegdíjak és egyéb illetékek kizárólag a vállalkozó által fedezendőek. Azon bélyegdij, mely a törvények értelmében a szerződésre esik, az illető anyagok átvétele s a megfelelő értékösszeg lefizetése

után és ennek nagysága szerint, az illető m. k. állampénztárnál vállalkozó által évenként pontosan lefizetendő.

A szerződés két eredeti példányban állittatik ki, s vállalkozó költségén a szerződés megkötése alkalmával a megfelelő okmánybélyeggel láttatik el.

29. Vállalkozó kívánatára a szerződés egy német fordítása is ki fog adatni, megjegyeztetvén egyébiránt, hogy a szerződés értelmezésénél egyedül a hiteles magyar szöveg szolgálhat alapul.

30. Ezen szerződés mindkét részről történt aláírás, illetőleg jóváhagyásután azonnal teljes jogérvényre jut.

Jelen szerződést hitelességére és tökéletes érvényességére nézve a szerződő felek, egyfelől a m. kir. pénzügyministerium, másfelől pedig vállalkozó N. N. és neje N. N., szül. N. N., továbbá két tanu sajátkezüleg aláírják, nyíltan és határozottan kijelentvén, miszerint jelen szerződés vállalkozóra nézve aláírása után azonnal teljes jogérvényes kötelezettséggel bír, a kincstárra nézve pedig csak akkor válik kötelező erejűvé, midőn az a m. k. pénzügyminister által végleg jóvá- és helybenhagyatott.

Kelt Budán.

A m. kir. pénzügyminister indokolása az államerdők terményeinek kiállítására ügyében.

Pénzügyminister ur ő Nagyméltósága azon célra, hogy az államerdők terményei a bécsi világkiállításon méltóan legyenek bemutatathatók, a pénzügyministerium 1873. évi költségvetésében 140.000 forintot irányzott elő, s ez intézkedését következőképp indokolja :